

KLAGANDE

En bit extra AB, 556864-2234
Ombud: Jurist Mattias Elfström

MOTPART

Familjenämnden i Sjöbo kommun

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Malmös dom den 17 maj 2018
i mål nr 4129-18, se bilaga A

SAKEN

Tilläggsbelopp till fristående skola

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bestämmer att En bit extra AB för den berörda elevens
hjälpbehov har rätt till tilläggsbelopp om sammanlagt 408 000 kr för
kalenderåret 2017.

YRKANDEN M.M.

En bit extra AB yrkar att kammarrätten

- i första hand bestämmer tilläggsbeloppet för kalenderåret 2017 till sammanlagt 408 000 kr,
- i andra hand bestämmer tilläggsbeloppet med utgångspunkt i vad det kostar att anställa en assistent under elevens hela vistelse i skolan respektive fritidshemmet.

Skolan anför följande. Det är elevens individuella behov av stöd som ska styra tilläggsbeloppets storlek. Grundbeloppet respektive tilläggsbeloppet är

inte reglerat på samma sätt. Enligt skollagen (2010:800) är det bara grundbeloppet som enligt lagtexten ska bestämmas på samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelningen av resurser till den egna verksamheten. Tilläggsbelopp kan inte schablonbestämmas. Av skolförordningen (2011:185) framgår att tilläggsbelopp kan betalas för bl.a. anpassning av lokaler. En sådan åtgärd kan inte ersättas med ett schablonbelopp. Det var fel av förvaltningsrätten att avgöra målet utan nämndemän, eftersom det handlar om rättsfrågor av stort principiellt värde och förhållandevis stora belopp. Skolan åberopar ett yttrande från Friskolornas riksförbund.

Familjenämnden i Sjöbo kommun anser att överklagandet ska avslås och anför följande. Nämnden tillämpar en strikt princip om likabehandling. Den beloppsgräns för tilläggsbelopp som nämnden har fastställt kan enligt praxis inte överprövas.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Det saknas anledning att ingripa mot förvaltningsrättens dom på grund av domstolens sammansättning.

Vid prövningen av rätten till tilläggsbelopp behöver man enligt kammarrättens mening skilja på omfattningen av en elevs hjälpbehov och vilket belopp som ska betalas för att behovet ska kunna tillgodoses i praktiken.

Målet avser en elev född 2006 som varit inskriven i En bit extra AB:s verksamhet med grundsärskola och fritidshem. Elevens behov av stöd har tidigare prövats två gånger i förvaltningsrätten (mål nr 790-17 och 13049-17). Domarna har vunnit laga kraft. Elevens behov av stöd är därigenom fastställt till att avse assistentstöd under hela skoltiden inklusive tid i fritidshemmet.

Den avslutande frågan blir då hur stort tilläggsbelopp som ska betalas med anledning av det bedömda behovet. Familjenämnden har anfört att den tillämpar likabehandlingsprincipen strikt och att det beviljade beloppet är detsamma som eleven skulle ha fått om den hade gått i kommunens egen verksamhet.

Av lagstiftningens förarbeten framgår bl.a. följande om likabehandlingsprincipens tillämplighet när tilläggsbelopp ska bestämmas (prop. 2009/10:165 s. 745 f.). Tilläggsbeloppet avser bl.a. ersättning för särskilt stöd till elever som har behov av det. Stödet ska alltså anpassas till varje elevs behov på individuella grunder. Det ligger därför i sakens natur att likabehandlingsprincipen, som den kommit till uttryck i lagen i fråga om grundbeloppet, inte kan tillämpas direkt. Däremot måste det stöd som betalas för elevers särskilda behov bestämmas på ett sådant sätt att inte elever i fristående skolor missgynnas i jämförelse med elever i kommunala skolor eller tvärtom.

Tilläggsbeloppets individuella karaktär innebär alltså en modifiering av likabehandlingsprincipen. Kammarrätten noterar att begreppet tilläggsbelopp i skollagens mening bara förekommer i förhållande till fristående verksamheter. Lagen förutser inte att kommunerna ska tillämpa ett system med tilläggsbelopp i förhållande till verksamheten i egen regi. Som skolan påpekat är det endast i förhållande till grundbeloppet som det av lagen uttryckligen framgår att detta ska bestämmas på samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelningen av resurser till den egna verksamheten.

Kammarrätten anser sammantaget att det saknas stöd för en ordning där tilläggsbeloppets storlek bestäms med strikt utgångspunkt i de ekonomiska förhållandena i kommunens egen skolverksamhet eller en förutbestämd budgetram. I stället ska beloppet bestämmas på ett sådant sätt att det bedömda individuella behovet av stöd kan tillgodoses i praktiken.

Familjenämnden har inte invänt mot skolans uppgift om kostnaden för att i detta fall anställa en assistent under hela elevens vistelsetid. Den uppgivna kostnaden framstår som rimlig och får därför tas för god. Det innebär att nämndens beslut ska ändras på så sätt att skolan för den berörda elevens hjälpbehov har rätt till tilläggsbelopp om totalt 408 000 kr för kalenderåret 2017.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Petter Classon

Roger Petersson
referent

Emelie Werme

/Philip Aspholm

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 1

DOM
2018-05-17
Meddelad i Malmö

Mål nr
4129-18

KLAGANDE

En Bit Extra AB, 556864-2234

Ombud: Jur.kand. Jennie Elfström
Juristfirman Vide
Lugna vägen 12
443 40 Gråbo

MOTPART

Familjenämnden i Sjöbo kommun
275 80 Sjöbo

ÖVERKLAGADE BESLUT

Familjenämndens beslut den 25 mars 2018

SAKEN

Bidrag enligt skollagen i form av tilläggsbelopp till fristående grundsärskola och fritidshem med enskild huvudman

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 435169

Postadress
Box 4522
203 20 Malmö

Besöksadress
Kalendegatan 6

Telefon
040-35 35 00

Telefax
040-97 24 90
E-post: forvaltningsrattenimalmo@dom.se
www.forvaltningsrattenimalmo.domstol.se

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Familjenämnden avslog genom två beslut den 16 december 2016 en ansökan från huvudmannen för Pusselbitens skolas (skolan) om tilläggsbelopp för kalenderåret 2017 avseende grundskola och fritidshem för en elev född 2006.

Skolan överklagade besluten till förvaltningsrätten som i dom den 31 augusti 2017 i mål nr 790-17 förklarade skolan berättigad till bidrag enligt skollagen i form av tilläggsbelopp för särskilt stöd i form av elevassistent under elevens hela skoldag och tid i fritidshem kalenderåret 2017. Rätten upphävde i samband därmed de överklagade besluten och visade målet åter till Familjenämnden i Sjöbo för beräkning av bidrag och nytt eller nya beslut.

Familjenämnden fattade därefter den 27 oktober 2017 två nya beslut avseende tilläggsbelopp för 2017 i skola respektive fritidshem för aktuell elev. Genom besluten avslogs ansökan om tilläggsbelopp och det angavs att besluten ersätter tidigare beslut daterade den 16 december 2016.

Skolan överklagade besluten till förvaltningsrätten. Genom dom den den 2 mars 2018 i mål nr 13049-17 upphävde förvaltningsrätten de överklagade besluten och förklarade skolan berättigad till bidrag enligt skollagen i form av tilläggsbelopp för särskilt stöd i form av elevassistent åt den elev bolagets nu aktuella ansökan gäller under elevens hela skoldag och tid i fritidshem kalenderåret 2017. Förvaltningsrätten visade vidare målet åter till familjenämnden för beräkning av bidrag och nytt eller nya beslut med anledning av ansökan om tilläggsbelopp. I skälen angav rätten bl.a. följande. Eftersom familjenämnden inte följt förvaltningsrättens dom måste de nu överklagade besluten upphävas. Av instansordningsskäl bör målet visas åter till nämnden för förnyad handläggning. Därvid ankommer det på nämnden att

besluta om tilläggsbelopp med anledning av skolans ansökan. Nämnden har därvid att utgå från att rätt till tilläggsbelopp föreligger och ska följaktligen bestämma beloppsmässig ersättning avseende stöd i form av assistent under elevens hela skoldag och tid i fritidshem kalenderåret 2017.

Skolan har överklagat förvaltningsrättens dom i mål nr 13049-17 till Kammarrätten i Göteborg och därvid yrkat att målet ska återförvisas till förvaltningsrätten som ska bevilja det yrkade beloppet och att det ska framgå av domslutet. Kammarrätten handlägger målet i mål nr 1349-18.

Familjenämnden har i två olika beslut den 25 mars 2018 beviljat skolan tilläggsbelopp avseende aktuell elev motsvarande 16 700 kr per månad för grundskola och 5 000 kr per månad för fritidshem under 2017.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

Skolan har nu överklagat familjenämndens båda beslut från den 25 mars 2018 till förvaltningsrätten och därvid yrkat att tilläggsbelopp ska beviljas med totalt 408 000 kr för 2017 för skola och fritidshem.

Skolan anför vidare bl.a. följande. Parterna är överens om att rekvisiten för tilläggsbelopp är uppfyllda, det vill säga att eleven har ett omfattande behov av extraordinära stödåtgärder under hela dagen i skolan och fritids. Det som parterna inte är överens om är själva summan av tilläggsbeloppet. Nämnden har inte kunnat presentera någon rättslig grund för beslutet. Likabehandlingsprincipen gäller inte tilläggsbeloppet. Det är en individuell prövning som ska göras. Denna individuella bedömning gäller således inte bara om den enskilda eleven har ett omfattande behov av extraordinära stödåtgärder, utan även kostnaden för de extraordinära stödåtgärder som eleven är i behov av. I detta fall är det lönekostnaden för elevens assistent som skolan ansökt om. Assistentens lön är beroende av att flertal faktorer, men först och främst

måste assistenten ha den kunskap och erfarenhet som behövs så att denna kan vara ett bra fungerande stöd för eleven. Den assistens som varit elevens assistent i flera år känner eleven mycket väl. Det är tack vare henne och den höga kompetens och anpassade miljöer som skolan kan erbjuda i övrigt, som eleven har utvecklats.

Det belopp som nämnden beviljat är enligt en schablon som dessutom är lägre än de kostnader som man har för de egna elevassistenterna. De 20 elevassistenter som är anställda av Sjöbo kommun, enligt mejl från kommunens lönechef, har en bruttogenomsnittslön på 24 086 kr per månad. Därutöver tillkommer 38,74 procent i sociala avgifter. Det motsvarar, avrundat nedåt 33 416 kr, eller 400 992 kr per år. Därutöver tillkommer kostnaden för semestertillägg. Skolan har ansökt om tilläggsbelopp om 408 000 kr för 2017, vilket är ett belopp som inte är orimligt högt.

Familjenämnden anser att överklagandet ska avslås och anför i huvudsak följande. Nämnden har tilldelat skolan 16 700 kr per månad i tilläggsbelopp för kalenderåret 2017 avseende skoldelen samt 5 000 kr per månad för barnets tid i fritidshem. Båda beloppen motsvarar de maximala belopp som nämnden utbetalar i tilläggsbelopp, oavsett om skolan är fristående eller kommunal.

Skolan har vidare anfört bl.a. följande. Enligt 14 kap. 8 § skolförordningen (2011:185) ska tilläggsbelopp avse ersättning för just den assistenthjälp som är aktuell i målet och som även nämnden menar behövs. Det anges inte att tilläggsbeloppet endast ska ersätta en del av kostnaden för assistenthjälpen. I HFD 2012 ref. 46 anges att en individuell bedömning måste göras i denna typ av mål. Påståendet om att tilläggsbeloppet inte är tänkt att totalfinansiera den stödinsats som en skola beslutar om saknar relevans i detta mål. Tilläggsbeloppet totalfinansierar inte de stödinsatser som eleven behöver utan finansierar bara elevens assistent.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Litis pendens

En domstol är förhindrad att pröva en fråga om samma fråga är föremål för prövning i en annan domstol (s.k. litis pendens).

Det finns för närvarande ett öppet mål i kammarrätten om tilläggsbelopp för samma elev och för samma tidsperiod som i förevarande mål. Frågan är om det därmed föreligger hinder för förvaltningsrätten att pröva överklagandet i detta mål. Förvaltningsrätten har därvid att bedöma om en och samma fråga är föremål för prövning i bägge målen.

Det saknas i och för sig bestämmelser om litis pendens i förvaltningsprocesslagen. Regeln i 13 kap. 6 § rättegångsbalken, om att ny talan angående fråga varom redan är rättegång mellan samma parter inte får tas upp till ny prövning, anses dock ge uttryck åt en allmän princip som måste iakttas även av de allmänna förvaltningsdomstolarna (jfr RÅ 2009 ref. 92).

Både kammarrättens mål och förevarande mål gäller tilläggsbeloppets storlek. Kammarrätten har dock att pröva om förvaltningsrätten som första instans skulle bestämma tilläggsbeloppets storlek upp till det belopp som skolan yrkar. Till grund för prövningen ligger beslut från familjenämnden varvid ansökan om tilläggsbelopp avslogs helt. I förevarande mål är prövningsramen storleken på tilläggsbeloppet mellan det som familjenämnden redan har beviljat, 200 400 kr per år för skoldelen och 60 000 kr per år för fritidshemsdelen, och vad skolan yrkat om totalt 408 000 kr för kalenderåret 2017. Till grund för prövningen ligger således beslut från familjenämnden varvid ansökan om tilläggsbelopp delvis bifölls. Enligt förvaltningsrättens mening föreligger därmed inte sådana förhållanden att förvaltningsrätten är förhindrad att pröva det nu aktuella överklagandet på grund av litis pendens.

Tilläggsbeloppets storlek

I ovan nämnda dom i mål nr 790-17 har förvaltningsrätten, såvitt avser tilläggsbelopp i skolan, tillämpat bestämmelserna om grundsärskola. Förvaltningsrätten noterar att familjenämnden i det nu överklagade beslutet avseende tilläggsbelopp i skolan trots detta tillämpat 10 kap. 39 § skollagen (2010:800), som avser tilläggsbelopp i grundskola. I enlighet med förvaltningsrättens tidigare bedömning tillämpar rätten i aktuellt mål bestämmelserna om grundsärskola.

Enligt 11 kap. 36 § skollagen ska hemkommunen lämna bidrag till huvudmannen för en fristående grundsärskola för varje elev vid skolenheten. Bidraget består av ett grundbelopp enligt 37 § och i vissa fall ett tilläggsbelopp enligt 38 §. Av 11 kap. 38 § skollagen framgår att tilläggsbelopp ska lämnas bl.a. för elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån elevens behov.

Motsvarande bestämmelser avseende bidrag för elever i fritidshem finns i 14 kap. 15-17 §§ skollagen.

Enligt 14 kap. 8 § skolförordningen avses med tilläggsbelopp ersättning för assistenthjälp, anpassning av lokaler eller andra extraordinära stödåtgärder, däribland sådana som riktas till barn och elever med stora inlärningssvårigheter.

Det framgår inte av skollagens bestämmelser eller av dess förarbeten hur stort ett tilläggsbelopp ska vara eller hur det ska beräknas. Det måste därför åligga respektive kommun att bestämma tilläggsbeloppets storlek och beräkningsgrunderna för detta. Kommunen måste dock alltid iaktta principen om likabehandling. Det finns inte någon möjlighet för överprövande instanser att bestämma att storleken på aktuella tilläggsbelopp ska gå utöver den

beloppsgräns som kommunen bestämt om det inte framkommit att kommunen inte beaktat likabehandlingsprincipen eller att beräkningen av tilläggsbeloppet kan ifrågasättas på annan grund (Kammarrätten i Stockholms dom den 11 april 2012 mål nr 5716-11 och 5717-11).

Högsta förvaltningsdomstolen har vidare i rättsfallet HFD 2012 ref. 46 uttalat bl.a. att även om utgångspunkten är att elever ska behandlas lika oavsett om den skolenhet där de går är en kommunal eller en fristående skola förutsätter regelverket att en individuell bedömning görs av varje elevs unika situation och behov.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Annat har inte framkommit i målet än att familjenämnden vid bestämmande av tilläggsbeloppet har beaktat likabehandlingsprincipen. Det har inte heller framkommit skäl att ifrågasätta beräkningen av tilläggsbeloppets storlek på annan grund. Vad skolan anfört bl.a. om att schablonen är lägre än de kostnader som familjenämnden har för de egna elevassistenterna påverkar inte denna bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B)

Bertil Idarsson

Helén Åkesson har föredragit målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

